Loja visătorilor în materia TVA

(deductibilitatea TVA nu poate fi condiționată de eventualele beneficiile aduse de achizițiile efectuate)

Luisiana Dobrinescu,

Managing Partner, Dobrinescu Dobrev SCA

La 55 de ani de la introducerea sistemului de TVA în Europa și la aproape 20 de ani de la adoptarea de către România a sistemului de TVA european, se manifestă încă foarte puternic reacția autorităților fiscale române de respingere a principiilor de funcționare ale sistemului de TVA.

Îmi pare din ce în ce mai mult că cei ce scriu pe acest subiect, inclusiv subsemnata, trebuie să fie membrii lojei visătorilor care se inspiră din surse oculte, accesibile doar pentru inițiați, când de fapt realitatea ce îi înconjoară este mult mai simplă și mai cruntă.

În particular, mă refer aici la respingerea continuă a dreptului de deducere a TVA, pe considerentul oportunității achiziției și a lipsei de beneficii pe care aceasta le-ar fi adus companiei (în analiza ANAF).

De unde până unde un sistem neutru de impozitare, creat anume pentru persoanele impozabile, poate fi cenzurat până la pierderea acestei caracteristici fundamentale?

Cu alte cuvinte, dacă o societate de producție de zahăr achiziționează servicii de intermediere pentru pătrunderea pe piețe străine sau servicii de marketing, furnizorii emițând facturi supuse TVA (în sistem normal sau în taxare inversă), cum ar putea ca o critică venită din partea unui organ fiscal

privind oportunitatea acestor servicii, calitatea sau rezultatul lor, să influențeze exercitarea dreptului de deducere?

Cu ce ocazie (a se citi „în ce temei”) organul fiscal face analiza oportunității unei afaceri și din ce literă sau fărâmă de spirit al legislației armonizate de TVA ar rezulta pierderea dreptului de deducere?

Cel de mai sus nu este un exemplu dus la extrem, este chiar cel oferit de realitatea de zi cu zi a inspecțiilor fiscale efectuate nu doar de mici administrații din teritoriu, ci și de marea direcție de administrare a marilor contribuabili.

Și mai grav este că nou reformata, dar neschimbata direcție de soluționare a contestațiilor din cadrul MFP, menține o astfel de abordare absurdă și de nivel preșcolar, raportat la teoria de TVA: „*Deși societatea avea atât dreptul, cât și obligația de a face dovada îndeplinirii condiției de fond în vederea deducerii TVA, explicațiile, documentația și informațiile prezentate nu permit identificarea acestora în corelație cu serviciul prestat, fără a putea face dovada exactă a prestării acestor servicii în scopul operațiunilor taxabile ale societății verificate și fără a reieși că aceste servicii au condus la obținerea de beneficii pentru Societate*” – citat dintr-o decizie emisă pe data de 05.09.2022.

Dacă am aprecia drepturile și obligațiile de TVA după însușirea măcar a principiilor fundamentale de funcționare a acestui sistem, și nu doar din interesul de a colecta bani la bugetul de stat cu orice preț, am putea face ușor distincția dintre condiția de fond ce trebuie îndeplinită pentru exercitarea dreptului de deducere și abuz.

Mai exact, art. 168 din Directiva TVA 2006/112/CE, comentat în spiritul său de doctrina și jurisprudența europeană vastă, conferă persoanelor impozabile dreptul de a deduce TVA-ul aferent achizițiilor lor, dacă acestea sunt în scopul

operațiunilor lor taxabile.

Se pare că aici a intervenit o ruptură în transmiterea mesajului, având în vedere că organele fiscale române citesc acest „*în scopul operațiunilor taxabile*” drept „*în beneficiul operațiunilor taxabile*”. Cele două sunt sinonime imperfecte, putând fi înlocuite cu „în legătură cu operațiunile taxabile” și nicidecum cu „*dacă aduc beneficii operațiunilor taxabile*”.

Cu alte cuvinte, organele de inspecție trebuie să verifice doar dacă achizițiile au legătură cu activitatea beneficiarului/cumpărătorului, fără a avea dreptul să ridice critici de oportunitate sau de eficiență financiară cu privire la acestea.

Un fisc confrate, cel din Ungaria, a ridicat o problemă similară, care spre norocul nostru a ajuns pe rolul Curții de Justiție a Uniunii Europene. Pentru că această jurisprudență pare a fi rostită în șoaptă și pe la colțuri, misiunea membrilor lojei visătorilor în materie de TVA este să o facă atât de cunoscută, încât decizii precum cea a fiscului român, citată mai sus, să fie asumate doar cu mare rușine, de organele fiscale:

„Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie să se constate că articolul 168 litera (a) din Directiva TVA trebuie interpretat în sensul că o persoană impozabilă poate deduce TVA-ul achitat în amonte pentru servicii de publicitate în cazul în care o asemenea prestare de servicii (…) ***prezintă o legătură directă și imediată cu una sau cu mai multe operațiuni impozabile în aval*** *sau cu ansamblul activității economice a persoanei impozabile, cu titlu de cheltuieli generale,* ***fără a fi necesar să se ia în considerare împrejurarea că prețul facturat pentru asemenea servicii ar fi excesiv*** *în raport cu o valoare de referință definită de administrația fiscală națională sau că aceste servicii* ***nu ar fi determinat o creștere a cifrei de afaceri*** *a respectivei persoane impozabile*” – a se vedea paragraful 40

din Hotărârea CJUE din 25.11.2021 în cauza C 334/20 *Amper Metal Kft*.